

Henvendelse vedrørende 'En Ungdom Uden Kriminalitet'

Regeringen har den 22. april lanceret et udspil om en styrket indsats over for ungdomskriminalitet, hvoraf det fremgår, at politiet i videre omfang får mulighed for at anvende zoneforbud over for personer, der tidligere er straffet for salg af narkotika. Zoneforbuddet pålægges af politiet og indebærer, at man ikke må bevæge sig inden for en radius af enten 500 eller 1.000 meter – afhængigt af de konkrete omstændigheder – fra det sted, hvor man har handlet f.eks. hash. En overtrædelse af forbuddet, skal ifølge udspillet, straffes med op til 40 dages fængsel.

Streetmanager-foreningen ønsker at diskutere det sociale aspekt af regeringens udspil. Vi anerkender, at ungdomskriminalitet er et samfundsproblem, der skal tages hånd om, men vi mener ikke, at løsningen med zoneforbud er den mest hensigtsmæssige i forhold til bekæmpelse og forebyggelse heraf. Det juridiske grundlag for zoneforbuddene er ikke fokuspunktet for denne henvendelse. Streetmanagerforeningen sætter sin lid til, at regeringen og dennes embedsmænd har gennemtænkt det (potentielt) problematiske i, at man efter at have udestået sin straf, risikerer at få et forbud mod at færdes i et bestemt område uden, at man nødvendigvis har givet anledning til nye problemer – og uden forudgående rettergang og dom. De juridiske spørgsmål er der desuden mange politikere og eksperter indenfor området, der allerede har sat fokus på.

Uanset om zoneforbuddene er lovhjemlede eller ej, mener vi ikke, at disses præventive effekt er ligefrem. Regeringen tager desuden ikke tilstrækkeligt højde for, at der i størstedelen af tilfældene er tale om unge mennesker, der bor i de områder, hvor de begår deres kriminalitet. Skønt regeringen skal roses for sin opprioritering af de sociale tiltag, lader disse også en del tilbage at ønske. Derfor foreslår Streetmanager-foreningen en alternativ model.

Hvad gør man med unge kriminelle, som bor i forbudszone?

Det er et kendt faktum, at kriminelle unge oftest har en stærk territorial tilknytning og primært færdes i områder, som de betragter som "deres egne". En stor del af de unges identitet er knyttet til deres respektive boligområde, og det ses ofte, at kriminelle ungdomsgrupper ligefrem navngiver deres gruppe efter boligområdet eller gadenavnet, hvor de er vokset op. Den stærke territoriale tilknytning medfører, at de unge typisk begrænser deres kriminelle handlinger til de områder, hvor de har deres adresse. Dette fremgår af Det Kriminalpræventive Råds rapport om de *Problemskabende Ungdomsgrupper i Danmark*, og det er desuden også Streetmanagerforeningens egen erfaring fra vores arbejde med de kriminelle og kriminalitetstruede unge. Regeringens forslag om zoneforbud betyder, at *de unge ikke vil kunne opholde sig i nærheden af det sted, hvor de begik deres kriminalitet - nærmere bestemt inden for en radius af 500 til 1.000 meter afhængigt af omstændighederne*. Som vi læser udspillet, vil dette resultere i, at unge kriminelle forbydes adgang til de områder, hvor de bor og har deres dagligdag. I så fald afskæres de ikke kun fra hashmarkedet – men også fra deres familie og øvrige sociale netværk, skole, klubtilbud mv. Kort sagt alle de aktører og institutioner, hvis opbakning og støtte er afgørende for de unges vej ud af kriminaliteten.

Streetmanagerforeningen ønsker det nærmere belyst, hvad man gør med unge kriminelle, som skal have et zoneforbud, men som rent faktisk bor i det område, som de forbydes adgang til? Vi er bekymrede for, om zoneforbuddet betyder, at den unge (og dennes familie) skal tvinges til at flytte, eller om den unge reelt sættes i "husarrest", fordi vedkommende ikke må bevæge sig rundt i den bydel, han/hun bor i?

Zoneforbuddenes præventive effekt?

Streetmanagerforeningen mener ikke, at zoneforbuddet vil afholde de unge fra at begå ny kriminalitet. De unges kriminelle handlinger er sjældent resultat af et rationelt valg, hvor den unge vurderer fordele og ulemper ved at udføre forbrydelsen. finder vi det aldeles tvivlsomt, om risikoen for at blive pålagt et zoneforbud vil have en præventiv effekt i forhold til de unge, som allerede befinder sig i miljøet.

Ved at fjerne hashhandelen fra gadebilledet kan zoneforbuddene ganske vist tænkes at have en forebyggende effekt i forhold til næste generation af børn/unge i de udsatte boligområder, men hvis det bare kræver, at "storebror" tager "lillebror" 500 meter længere ned ad gaden, synes dette ikke som en uoverkommelig forhindring for rekrutteringen. Et problem løses ikke ved at gemme det af vejen.

Dersom de unge mennesker som nævnt er meget knyttede til deres respektive boligområde, frygter vi også, at de unge gentagne gange vil forbyrde sig mod deres zoneforbud uden de store overvejelser om konsekvenserne heraf. Resultatet vil blive, at flere unge idømmes fængselsstraf. De 40 dages fængsel, som en ung kriminel kan ikendes ved overtrædelse af forbuddet, kan meget vel tænkes at øge den negative socialisering, som indsatte bliver udsat for i fængslerne. De unges kontakt til sociale netværk uden for de kriminelle miljøer svækkes, imens der til gengæld er rig lejlighed til at styrke netop relationen til kriminelle netværk i fængslet.

Streetmanagerforeningen mener således, at zoneforbuddene kan have en kontraproduktiv effekt. Generelt mener vi, at regeringens udspil har for meget fokus på *konsekvens*. Ikke dermed sagt, at de unge ikke skal straffes for kriminelle handlinger, men der bør i højere grad sættes ind socialt præventivt. Der skal være større fokus på de sociale initiativer, som kan sikre, at de unge ikke havner i kriminalitet til at begynde med. De unge skal tilbydes alternative fællesskaber og aktiviteter, så de ikke henfalder til kriminalitet af mangel på andre stimuli. Vi er opmærksomme på, at regeringens udspil også indeholder sådanne sociale tiltag, og det bifalder vi. Men de instanser og fagpersoner, som forventes at løfte opgaven, har ikke nødvendigvis de bedste forudsætninger herfor. Ikke fordi disse ikke er fagligt kompetente, men simpelthen fordi de ikke har tilstrækkelig adgang til de unge mennesker. De særlige spilleregler og den indesluttede, hierarkiske kultur, som eksisterer på gadeplan, sætter grænser for hvem, der kan få adgang til at hjælpe de unge. Det er afgørende, at de personer, der opsøger de unge, har tilstrækkeligt kendskab til og legitimitet hos målgruppen, som er vant til at møde "systemet" med mistro. På baggrund af ovenstående foreslår Streetmanagerforeningen et alternativt redskab til bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som vi selv har/ har haft stor succes med.

Streetmanagerforeningen

Streetmanagerforeningen har sammen med Den Sociale Retshjælps Fond indgået et projektsamarbejde med en gruppe ressourcestærke unge, der har personlig tilknytning til udsatte boligområder i København og Aarhus, og som derfor har et unikt kendskab til disse miljøer og de unge mennesker, som færdes der. Projektet går under navnet "Streetmanagers" og dets formål er at hjælpe kriminelle og kriminalitetstruede unge mennesker til en bedre fremtid ved at præsentere dem for nogle sunde rollemønstre (Streetmanagerne), der har samme baggrund, som de unge selv, men som har formået at vende deres erfaringer til noget positivt og er blevet ressourcestærke samfundsborgere.

Fleere af Streetmanagerne har tidligere været del af det kriminelle miljø og har i det hele taget kæmpet med mange af de samme problemer, som de unge i de udsatte boligområder i dag kæmper med. De ved bedre end nogen fagperson, hvad det kræver at vende en kriminel livsstil ryggen, og deres personlige erfaringer er aldeles værdifulde i forhold til at sikre, at andre unge ikke begår de samme fejl/ hjælpe de unge på rette kurs. Streetmanagerne får kontakt til de unge mennesker via opsøgende gadearbejde, afholdelse af sociale arrangementer i de udvalgte områder og gennem vores mentor- og bande-exit program.

Streetmanagerne kan hjælpe de unge til en normal tilværelse uden kriminalitet og kan rådgive de unge indenfor en lang række sociale problemer, som vi har erfaret, at de unge typisk sidder med. Det værende sig ludomani, misbrug, fysiske og psykiske lidelser mv. Selve behandlingen står Streetmanagerne ikke selv for, men de ved, hvortil de skal henvise de unge, såfremt disse har behov for professionel hjælp. På denne måde bygger Streetmanagerne "bro" mellem det etablerede hjælpesystem og de unge i boligområderne. Streetmanagerne kan desuden hjælpe de unge med at komme i gang med en uddannelse eller få et arbejde. Gennem Streetmanagerernes samarbejde med Den Sociale Retshjælps Fond bliver der yderligere taget hånd om de juridiske og økonomiske problemstillinger, som de unge eventuelt måtte have, og som kan være af stor betydning for deres videre tilværelse. Streetmanagerforeningen håber på, at vores model kan tjene som et eksempel til inspiration for regeringens fremtidige sociale tiltag overfor ungdomskriminalitet.

Skulle der være spørgsmål til ovenstående, kan undertegnede kontaktes på telefon 51 34 13 70 på hverdage mellem kl. 9.00 og kl. 17.00 eller via e-mail på sm@socialeretshjaelp.dk

Med Venlig Hilsen

Sandy Madar

Direktør ved Den Sociale Retshjælps Fond og bestyrelsesmedlem i Streetmanagerforeningen